

Jaarverslag 2020

Terugblik 2020

Al in het begin van 2020 moest de KBvG de mouwen opstropen. De ingestelde coronamaatregelen hadden namelijk directe gevolgen voor het werk van de gerechtsdeurwaarders aan de deur. De KBvG slaagde er – door goede samenwerking met het ministerie van Justitie en Veiligheid – uiteindelijk in om een aangepaste werkwijze te vinden die in de coronaspoedwet werd opgenomen. Zo kon ons werk – weliswaar in aangepaste vorm - zoveel mogelijk doorgang vinden.

Waar menigeen verwachtte dat door de coronacrisis de schuldenberg een top zou bereiken, zagen we dit niet terug in onze cijfers. Gerechtsdeurwaarders hebben in 2020 juist minder opdrachten ontvangen en ambtshandelingen uitgevoerd. Vertraging van vonnissen – door gesloten rechtbanken – maar ook de oplossingsgerichte houding van gerechtsdeurwaarders, hebben uiteindelijk geleid tot minder beslagen, en daarmee ook een lagere omzet.

Het afgelopen jaar werd ook een aantal belangrijke wetten en afspraken voorbereid op hun inwerkingtreding. Per 1 oktober 2020 bijvoorbeeld de eerste modernisering van het beslag- en executierecht. Onderdeel hiervan is de transparantie van vermogen op de bankrekening van een schuldenaar. Wat de KBvG betreft zijn dit nog maar de eerste stappen naar verdere modernisering.

Een belangrijke innovatie in de keten voor derdenbeslag - door de KBvG geïnitieerd - is de Wet vereenvoudiging

beslagvrije voet die 1 januari 2021 in werking trad. De beslagvrije voet wordt geautomatiseerd berekend, een enorme kwaliteitsverbetering. De wet heeft veel impact op de kantoren. Ik heb groot respect voor de betrokkenheid en daadkracht die onze leden hebben laten zien, in de maanden van voorbereiding op de invoering van de wet.

Bij de aanpassing van de tarieven voor ambtshandelingen (Btag) zorgde corona voor vertraging. Op basis van de conclusies van het rapport van de commissie Oskam in 2019, was toegezegd de tarieven per 1 januari 2021 te verhogen. Na Kamervragen, is dit opgeschoven naar 1 juli 2021.

De KBvG zet nadrukkelijk in op constructieve samenwerkingsverbanden met onze ketenpartners. Die hebben we verder verstevigd. Onder meer door goede afspraken te maken: in oktober 2020 ondertekende minister Dekker, namens het ministerie van Justitie en Veiligheid, voor het eerst een convenant met de KBvG. In het convenant zijn afspraken over de samenwerking in de toekomst gemaakt.

Maar niet alleen met het ministerie maken we afspraken. Gerechtsdeurwaarders hebben namelijk met alle spelers in het schuldendomein te maken. Bij al die partijen vragen we aandacht voor belangrijke knelpunten in de aanpak van schuldeninvordering en schuldhulp en stellen we oplossingen voor.

Michaël Brouwer, voorzitter KBvG

Dit is de KBvG

De KBvG is een publiekrechtelijke beroepsorganisatie (pbo) met een verordenende bevoegdheid krachtens de Grondwet. Alle in Nederland gevestigde gerechtsdeurwaarders, waarnemend, toegevoegd en kandidaat-gerechtsdeurwaarders zijn verplicht lid van de KBvG. De formele taak luidt volgens de Gerechtsdeurwaarderswet als volgt:

"De KBvG heeft tot taak de bevordering van een goede beroepsuitoefening door de leden en van hun vakbekwaamheid."

Onze visie op de taak van de gerechtsdeurwaarder is als volgt:

"De gerechtsdeurwaarder zorgt er voor dat beslissingen van de rechter ook worden nagekomen. Hij (of zij) is een openbaar ambtenaar en werkt onafhankelijk en onpartijdig. Gerechtsdeurwaarders leveren een belangrijke bijdrage aan het oplossen van problematische schulden: vanuit hun maatschappelijke taak en hun juridische expertise brengen ze vastgelopen schuldsituaties in beweging en bieden daarmee alle partijen perspectief."

Organisatie KBvG

De KBvG heeft een bestuur, een algemene ledenvergadering en een ledenraad. De ledenraad heeft een brugfunctie tussen de leden en het bestuur. Dit bevordert de eenheid binnen de beroepsorganisatie. De ledenraad organiseert regiobijeenkomsten, waarbij gerechtsdeurwaarders met elkaar van gedachten wisselen over relevante onderwerpen.

De raad pakt nieuwe en goede ideeën samen met de leden op en geeft ruimte om kritisch te kijken naar het functioneren van de beroepsorganisatie als geheel. Het bureau van de KBvG staat het bestuur bij in de uitoefening van zijn taken. De KBvG krijgt daarbij steun van commissies en werkgroepen.

Inhoud

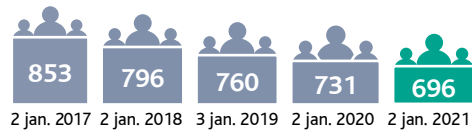
Feiten cijfers 2020	3
Positie van de gerechtsdeurwaarder	4
Dialogo over dilemma's	5
Uitgelichte thema's	6
Schuldhulpinformatie kan beter	12
De praktijk: Effectief en communicatief	13
Samenwerken aan ICT-oplossingen	14
Een vernieuwende beroepsorganisatie	15
De waarde van creditmanagement voor de economie	16

Feiten en cijfers 2020

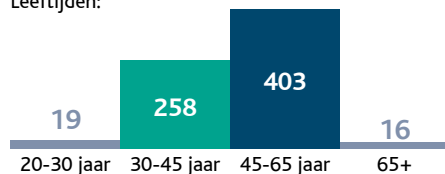
Aantal gerechtsdeurwaarders

(en waarnemend, toegevoegd en kandidaat-gerechtsdeurwaarders):

Gerechtsdeurwaarders zijn lid van de KBvG en werken alleen of in samenwerkingsverband in gerechtsdeurwaarderskantoren. Op 1 januari 2021 waren er 150 gerechtsdeurwaardersorganisaties met 197 kantoren.

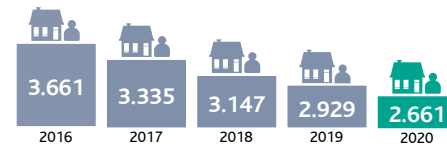
Leeftijden:

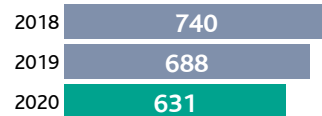
Omzet gerechtsdeurwaarderskantoren

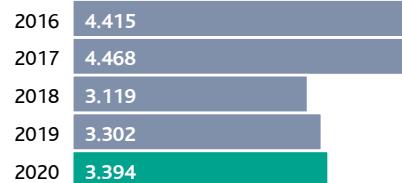
Fte niet-ambtelijke medewerkers

Fte ambtelijke medewerkers gerechtsdeurwaarderskantoren

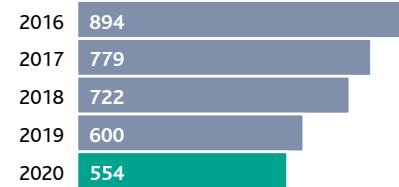
Geregistreeerde klachten

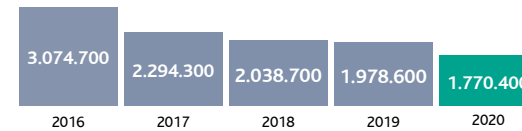
Financieel overzicht KBvG 2020

In 2020 is een positief resultaat behaald van € 161.123. Dat is voornamelijk veroorzaakt doordat de KBvG in 2020 een gesubsidieerd project uitvoerde in het kader van de Vereenvoudiging Beslagvrije Voet. Deze extra inkomsten, naast de gebruikelijke, leverde een bijdrage aan de personeelskosten en aan andere (vaste) kosten.

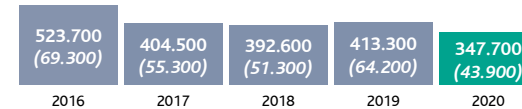
Agressiemeldingen

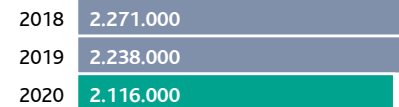
Uitgebrachte ambtshandelingen

Waarvan dagvaardingen (dagvaardingen voor zitting ingetrokken)

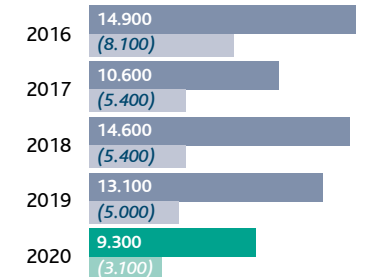
Nieuwe incasso-opdrachten

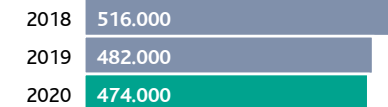
Beslagen op periodieke inkomsten (salaris, uitkering)

Aangezegde ontruimingen (waarvan uitgevoerd)

Nieuwe executie-opdrachten:

"Over de afgelopen jaren liep de omzet van gerechtsdeurwaarderskantoren terug. Ook het aantal gerechtsdeurwaarders en hun personeel daalt al een aantal jaar. De cijfers van 2020 zijn sterk beïnvloed door de corona-maatregelen. Rechtbanken waren enkele maanden dicht en sommige opdrachtgevers leverden niet of minder zaken aan. Op de langere termijn verschuift de nadruk van de ambtelijke taak van gerechtsdeurwaarders naar een meer oplossende, bredere taak. Zo helpen gerechtsdeurwaarders bijvoorbeeld steeds vaker beslag en ontruiming te voorkomen, terwijl de schulden wel geregeld worden. Die oplossingen leveren veel maatschappelijke waarde op. Om dat vol te kunnen houden pleiten wij als KBvG daarom voor tarieven voor dit soort werkzaamheden."

Arjan Boiten, gerechtsdeurwaarder / penningmeester KBvG

Positie van de gerechtsdeurwaarder

Gerechtsdeurwaarders zijn openbaar ambtenaar én ondernemer. Ze zijn sterk georiënteerd op wet- en regelgeving. Tegelijkertijd zijn ze intrinsiek gemotiveerd om bij te dragen aan het voorkomen van onnodige kosten, als de schuldenaar financiële problemen heeft. De beroepsgroep geeft hiermee invulling aan de maatschappelijke rol die de samenleving van hen verwacht. Voor deze maatschappelijke prestaties ontvangen gerechtsdeurwaarderskantoren echter geen vergoeding. En hier wringt de schoen.

Klassieke en sociale taak

Het werk van de gerechtsdeurwaarder is globaal in te delen in een klassieke en een sociale taak. De gerechtsdeurwaarder houdt zich bezig met een ordentelijk verloop van de rechtsgang en het realiseren van de beslissing van de rechter; dat is de klassieke of ambtelijke taak. Die is in de wet vastgelegd. Tegenwoordig heeft de gerechtsdeurwaarder ook een grote rol in het minnelijke traject en denkt hij continu in oplossingen. Dat is zijn sociale taak.

Maatschappelijke prestatie

Gerechtsdeurwaarders komen aan de deur. Daardoor kunnen zij een inschatting maken van iemands financiële situatie en advies geven. Met deze informatie kan een gerechtsdeurwaarder zijn opdrachtgever adviseren om wel of niet door te gaan met invorderen. Het delen van die informatie kan kostbare gerechtelijke procedures voorkomen. Dit is een grote maatschappelijke prestatie. Met behulp van deze gegevens zou ook de schuldhulpverlening efficiënter kunnen werken.

Wetgever aan zet

De politiek heeft een verantwoordelijkheid om de maatschappelijke functie van het gerechtsdeurwaardersambt levensvatbaar te houden. De KBvG maakt zich sterk om de sociale taak van gerechtsdeurwaarders vast te laten leggen in wet- en regelgeving. Vervolgens moet die taak concreet gemaakt worden in meetbare prestatie-eenheden, die de basis vormen voor de vergoeding die de gerechtsdeurwaarder voor deze taak ontvangt.

“Gerechtsdeurwaarders hebben een voorsprong als het om hun maatschappelijke meerwaarde gaat. Ze komen als een van de weinige instanties ook aan de voordeur. Met de beschikbare informatie over iemands financiële situatie, kunnen zij mensen met schulden goed op weg helpen.”

Pieter Jansen (directeur Wetenschappelijk Bureau bij Flynnth en hoogleraar controlling aan de Rijksuniversiteit Groningen) naar aanleiding van de analyse die hij uitvoerde voor de KBvG.

Dialogoog over dilemma's

In het beleidsplan 2016-2020 van de KBvG staat een aantal belangrijke speerpunten die leiden tot verbeteringen in het werk van de gerechtsdeurwaarder. Om die verbeterpunten onder de aandacht te brengen van de politiek hebben we in de tweede helft van 2020 een campagne ontwikkeld, gericht op de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021.

Een belangrijk onderdeel van deze campagne was het verkiezingsdebat 'Schulden in perspectief' dat plaatsvond op 11 maart 2021. De KBvG had vier Tweede Kamerleden uitgenodigd die met elkaar in debat gingen over stellingen op het vlak van schulden en invordering.

Overheid maakt het zelf te ingewikkeld
Een rode draad in het debat was de complexiteit van 'het systeem'. En dan met name de rol van de overheid, die tegelijkertijd schuldeiser, 'rechter' en invorderaar is. De KBvG pleit voor een onpartijdige executie door de gerechtsdeurwaarder van alle schulden, dus ook die van de overheid, zodat hij rekening kan houden met de belangen van zowel de schuldeiser als van de schuldenaar. Bovendien moet er een einde komen aan de bijzondere invorderingsbevoegdheden die de overheid zichzelf heeft gegeven.

Quotes van Tweede Kamerleden

"De gerechtsdeurwaarder staat tussen de schuldenaar en de schuldeiser in en kan daardoor waardevolle informatie bieden als het gaat om het slimmer oplossen van de schuldenproblematiek."

Jeroen van Wijngaarden – VVD

"Alle schuldeisers zijn gelijk, er is niet één de grootste en belangrijkste. Er zou goed inzichtelijk moeten worden gemaakt welke schulden er zijn en dan moeten er afspraken worden gemaakt over de betaling aan alle schuldeisers. De schuldeisers van vandaag worden anders de schuldenaren van morgen."

Marijke van Beukering – D66

"Niemand zit te wachten op zinloze werkverschaffing en hoge griffierechten, dus als een vordering onbetwist is, dan lijkt het mij logisch dat we er niet voor naar de rechter hoeven. Zo loopt het waarschijnlijk een heel stuk sneller en goedkoper. Dit is het onderzoeken waard."

René Peters – CDA

"Op naar een menselijker schuldhulpverlening en weg met de grote schuldenproblematiek."

Jasper van Dijk – SP

Quotes van de professionals

"We moeten meer perspectief bieden aan burgers met schulden. Gemeenten spelen een belangrijke rol in de schuldenproblematiek. Het is daarom goed dat de KBvG ons weet te vinden. Ik reken erop dat Kamerleden straks niet schromen om de input uit dit debat mee te nemen."

Erik Dannenberg – voorzitter Divosa

"Ik ben tevreden over de opbrengst van dit allereerste verkiezingsdebat van de KBvG. In één debat los je dit soort complexe problemen natuurlijk niet op, maar de basis is gelegd!"

Michaël Brouwer – voorzitter KBvG

"Bij de discussie over schulden gaat het vooral over de schuldenaar en minder over het mkb als schuldeiser. Dat geeft aan dat we hier nog mee aan de slag moeten. Daarbij trekken we we graag samen op met de gerechtsdeurwaarders. Door dit debat is de link met de KBvG gelegd."

Joyce Walstra – bestuurslid MKB Nederland

"De gerechtsdeurwaarder staat als enige aan de deur bij de schuldenaar en zou mijns inziens een grotere rol moeten krijgen bij het verlichten van de schuldenproblematiek."

Marc van Zanten – advocaat en curator CMS

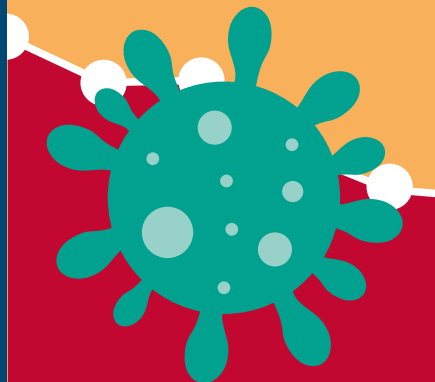

Uitgelichte thema's 2020

1. Vereenvoudiging
beslagvrije voet

2. Invloed van corona

3. Duurzame
oplossingen bij schulden

4. Afspraken voor
de toekomst

5. Transparantie
van vermogen

1. Vereenvoudiging beslagvrije voet

De Wet vereenvoudiging beslagvrije voet is op 1 januari 2021 eindelijk in werking getreden. Dat was nodig, want gerechtsdeurwaarders signaleerden al in 2014 dat de berekening van de beslagvrije voet in de praktijk veel problemen gaf. De KBvG werkte intensief samen met de ketenpartners in het programma vereenvoudiging beslagvrije voet, onder leiding van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De nieuwe, vereenvoudigde, beslagvrije voet zorgt nu voor een betrouwbare berekening van de beslagvrije voet.

Via preadvies naar wet

Vanuit de onafhankelijke en onpartijdige rol van gerechtsdeurwaarders, signaleerde de KBvG de praktische problemen bij de berekening van de beslagvrije voet: naar schatting was slechts 25% van de berekeningen correct. In een preadvies aan de staatssecretaris van Sociale zaken en Werkgelegenheid stelde de KBvG voor om de berekening te automatiseren en het proces voor de schuldenaar te vereenvoudigen. Het ministerie van SZW integreerde onze voorstellen uiteindelijk in een nieuwe wet en nam de implementatie op zich.

Innovatie

De nieuwe, vereenvoudigde beslagvrije voet is een eerste grote stap voor de keten van derdenbeslag. Door de nieuwe rekenmodule die Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders (SNG) samen met ons ontwikkelde, wordt de beslagvrije voet op een efficiënte en eenduidige manier vastgesteld. Sinds de ingebruikname van de rekenmodule wordt het systeem gemiddeld 20.000 keer per week geraadpleegd.

Stroomlijning keten voor derdenbeslag

Na het inwerkingtreden van de vereenvoudigde beslagvrije voet is de volgende stap het stroomlijnen van de keten voor derdenbeslag (SKD). Door samen te werken kunnen alle beslagleggende partijen dan de beschikbare informatie met elkaar delen. Tot nu toe zijn namelijk alleen beslagen die door gerechtsdeurwaarders zijn gelegd, zichtbaar in het Digitaal Beslagregister (DBR). De oplossing hiervoor is om het DBR te verbreden: ook beslagleggende overheidspartijen op het DBR aan te sluiten. Hier is een concept-wetsvoorstel voor opgesteld.

"Door het initiatief van de gerechtsdeurwaarders hebben we nu de beslagvrije voet geïmplementeerd. Samen met de nieuwe vereenvoudigde beslagvrije voet en de coördinerende deurwaarder maakt de stroomlijning van de keten voor derdenbeslag verantwoorde invordering mogelijk. Dat is een van de speerpunten van de Brede Schuldenaanpak van het kabinet."

Carsten Herstel,
Directeur-generaal
ministerie SZW

"De Wet Vereenvoudiging beslagvrije voet is per 1 januari in werking getreden. Uit de eerste maanden van 2021 blijkt dat we in staat zijn om met minder informatie van de schuldenaar de beslagvrije voet correct vast te stellen. Eventuele fouten in het proces komen in dit systeem sneller boven water, waardoor we direct met oplossingen kunnen komen. Voorheen zouden we dat niet zo snel hebben opgemerkt."

Oscar Jans,
Bestuurslid, KBvG

2. Invloed van corona

De maatregelen die worden genomen tegen het coronavirus kunnen gevolgen hebben voor de financiële situatie van ondernemers. De mogelijkheid om betalingen aan bijvoorbeeld de Belastingdienst uit te stellen lijkt een mooie oplossing, maar uiteindelijk moeten die schulden wel betaald worden. Oplappende schulden zijn het gevolg. Gerechtsdeurwaarders zien meer in afspraken maken dan het opschorten van vorderingen.

Coronabetekening

De coronacrisis vroeg om een flexibele opstelling van gerechtsdeurwaarders. Zij kregen te maken met gesloten rechtbanken en huisdeuren. Direct na de afkondiging van de coronamaatregelen op 15 maart, heeft de KBvG ervoor gezorgd dat gerechtsdeurwaarders volgens een aangepaste werkwijze hun ambtshandelingen konden blijven uitvoeren. Het opschorten van ambtshandelingen is namelijk zeer ongewenst. Daarmee zou de rechtshandhaving en -zekerheid onmiddellijk in gevaar zijn gebracht.

De aangepaste werkwijze houdt in dat het exploit in de brievenbus gedaan wordt wanneer uitreiking in persoon niet op een verantwoorde wijze mogelijk is. Deze 'coronabetekening' is opgenomen in de spoedwet en kwam tot stand door goed overleg tussen het ministerie van Justitie en Veiligheid en de KBvG.

Beslag op zorgbonus

Aan het einde van 2020 werd bekend dat zorgmedewerkers via hun werkgever in aanmerking konden komen voor een zorgbonus. Dit riep bij de KBvG wel een vraag op. Wat gebeurt er met deze zorgbonus als er beslag is gelegd op het loon van de zorgmedewerker? Valt deze dan net als andere bonussen onder het loonbeslag? De wet gaf daar geen duidelijkheid over, dus startte de KBvG samen met het Landelijk Overleg Sociaal Raadslieden (LOSR) een renvooiprocedure. De rechter bepaalde uiteindelijk dat er beslag kan worden gelegd op de zorgbonus, maar dat een zorgbonus niet automatisch onder een eerder gelegd loonbeslag valt. Er moest dus een apart beslag worden gelegd op de zorgbonus in overleg met de schuldeiser.

Toename schulden?

Hoewel er veel over gespeculeerd wordt, blijft de 'schuldenberg' als gevolg van de coronacrisis in Nederland voorsnog uit. Redenen hiervoor zijn de tegemoetkomingen voor onder meer ondernemers en zzp'ers en gesloten winkels en horeca. De KBvG zag geen toename in het aantal schulden. Sterker nog, in 2020 kregen gerechtsdeurwaarders minder opdrachten en verrichtten zijn minder ambtshandelingen.

In al mijn jaren als gerechtsdeurwaarder heb ik nog nooit zo'n situatie meegemaakt als die de coronapandemie met zich heeft meegebracht. Door de goede relatie met het ministerie van Justitie en Veiligheid hebben we gelukkig snel kunnen schakelen en konden we ervoor zorgen dat onze werkwijze werd aangepast. Volkomen terecht dat de gerechtsdeurwaarder als essentieel beroep is aangemerkt."

**Jeroen Nijenhuis –
bestuurslid KBvG**

3. Duurzame oplossingen bij schulden

De KBvG is ervan overtuigd dat de aanpak van schulden, schuldeninvordering en schuldhulp nog veel effectiever, duurzamer en meer maatschappelijk verantwoord kan. We zetten ons in voor oplossingen die de hele invorderings- en schuldenketen ten goede komen. En ja: dat is ook in het belang van de gerechtsdeurwaarder, die met alle spelers in het schuldendomein te maken heeft. We vragen aandacht voor belangrijke knelpunten die wij in de praktijk tegenkomen, en voor de concrete oplossingen die we daarbij voor ogen hebben.

Betalingsregelingen

Veel aandacht gaat in het maatschappelijk debat uit naar mensen bij wie de schuldsituatie problematisch is. Maar als we kijken naar de mensen bij wie gerechtsdeurwaarders dagelijks op de stoep staan, dan is het aandeel dat uiteindelijk écht niet kan betalen maar relatief klein. Uit verreweg de meeste dossiers die gerechtsdeurwaarders behandelen volgt uiteindelijk een betaling.

Met andere woorden: veruit de meeste mensen met schulden kunnen wel betalen, naar niet meteen het volledige bedrag. Of om de een of andere reden betalen ze niet (op tijd) uit zichzelf. Dat is ook de reden dat we onze campagne 'bellen=oplossen' tijdens de coronacrisis zijn gestart. Want wanneer een gerechtsdeurwaarder en een schuldenaar eenmaal contact hebben, blijkt er vaak een oplossing mogelijk.

Schulden kwijtschelden niet altijd duurzaam

In situaties waar de betaalcapaciteit (veel) kleiner is dan de openstaande schulden is het zaak dat gerechtsdeurwaarders en schuldeisers samen tot een regeling met de schuldenaar komen, waarbij soms een deel van de schulden wordt kwijtgescholden. Dat doet natuurlijk wel pijn bij de schuldeiser. In het politieke en maatschappelijke debat wordt daar soms wat al te gemakkelijk overheen gestapt.

De tendens is om schulden sneller te saneren en (deels) kwijt te schelden. Toch is dit niet altijd een duurzame oplossing: het is maar de vraag wat de resultaten van deze aanpak op de lange termijn zijn. In de praktijk zien gerechtsdeurwaarders vaak dat mensen na een snelle sanering en kwijtschelding opnieuw in de schulden komen. Voor een duurzame schuldaanpak is het essentieel om de onderliggende oorzaken aan te pakken.

"Er zijn in Nederland 650.000 huishoudens met problematische schulden die niet alleen maar zijn ontstaan door domme, onhandige of stoute mensen. Het is een structureel maatschappelijk probleem, dat hoge kosten voor de samenleving met zich meebrengt. Een burger met schulden help je door te kijken waar de echte oorzaken liggen. Desnoods neem je die burger in bescherming, ook tegen zichzelf."

Erik Dannenberg / voorzitter Divosa

4. Afspraken voor de toekomst

29 oktober 2020 was een bijzondere dag voor de KBvG. Voor het eerst in de geschiedenis sloot het ministerie van Justitie en Veiligheid een convenant met een juridische beroepsgroep en de KBvG zat aan de andere kant van de tafel. Figuurlijk dan, want vanwege de coronacrisis vond de ondertekening door minister van Rechtsbescherming Sander Dekker en Wilbert van de Donk, op dat moment nog voorzitter van de KBvG, plaats via een videoverbinding.

In het convenant zijn 31 onderwerpen benoemd die het ministerie en de KBvG actief oppakken. Bijvoorbeeld: bij wetwijzingen wordt de impact voor gerechtsdeurwaarders voortaan automatisch onderzocht. Andere belangrijke onderwerpen zijn verdere digitalisering, transparantie van vermogen, de rol bij problematische schulden en een tarief bij het voorkomen van een beslag of ontruiming. Gerechtsdeurwaarders zijn een onmisbare schakel in het rechtsstelsel, als onafhankelijke en onpartijdige uitvoerders van gerechtelijke uitspraken. Met bijna twee miljoen huisbezoeken per jaar zoeken we aan de deur direct naar een oplossing voor de schulden. Dat doen we vanuit onze intrinsieke motivatie om op een maatschappelijk verantwoorde manier recht te brengen. De communicatie bij de voordeur maakt het verschil. Daar worden oplossingen gezocht en afspraken gemaakt. Daar zijn gerechtsdeurwaarders trots op.

"Als minister voor Rechtsbescherming heb ik de KBvG leren kennen als een beroepsorganisatie die op een innovatieve manier de verantwoordelijkheid neemt voor haar maatschappelijke taak. Ik heb ervaren dat gerechtsdeurwaarders als onafhankelijke en onpartijdige gesprekspartner meedenken over oplossingen voor de trends en ontwikkelingen in het schuldendomein. Ik wil de KBvG bedanken voor de intensieve samenwerking in het afgelopen jaar die een mooi convenant heeft opgeleverd met afspraken over de rol van gerechtsdeurwaarders in de toekomst."

*Sander Dekker /
Demissionair
minister van
Rechtsbescherming*

5. Transparantie van vermogen

Het kost tijd en geld om een vordering betaald te krijgen. Om te voorkomen dat een vonnis onbetaald blijft, is het belangrijk dat een gerechtsdeurwaarder een zo compleet mogelijk inzicht heeft in de situatie van de schuldenaar.

Gerechtsdeurwaarders doen er alles aan om de betaalcapaciteit van een schuldenaar zo vroeg mogelijk in het invorderingsproces te achterhalen. Op basis daarvan besluiten we hoe we het dossier behandelen. Is er geen betaalcapaciteit, dan verwijzen we door naar schuldhulpverlening. Tegelijkertijd zijn er wanbetalers die prima kunnen betalen maar dat gewoon niet willen. Of die zelfs hun vermogen verstoppen om rekeningen niet te hoeven betalen. In deze gevallen moet recht kunnen worden gedaan door het vonnis van de rechter uit te voeren.

Transparantie over inkomen en vermogen

Bij het bepalen van de betaalcapaciteit ontbreekt het gerechtsdeurwaarders aan goede, verifieerbare informatie over het beschikbare vermogen. De schuldenaar is bij wet verplicht om zelf openheid over zijn vermogen te geven, maar is daartoe niet altijd in staat, of probeert eronder uit te komen. En op het niet informeren van de gerechtsdeurwaarder staat gek genoeg geen sanctie. Hoewel een gerechtsdeurwaarder van de bank wel hoort of de schuldenaar er een rekening heeft, krijgt hij geen inzicht in het saldo op de rekening. Dan is het de vraag of er een positief saldo is als er beslag op de bankrekening wordt gelegd.

De KBvG wil dat transparantie van vermogen bij wet geregeld wordt. Schuldenaren moeten verplicht worden om de gerechtsdeurwaarder inzicht te geven in hun vermogen en er moet een prikkel zijn om er voor te zorgen dat die verplichting wordt nageleefd. Ook derden, zoals de Belastingdienst, banken en het UWV, moeten inzage geven in het hen bekende vermogen van een veroordeelde schuldenaar.

Transparantie over beslagen en invorderingen

Naast informatie over inkomen en vermogen, vraagt het vaststellen van de betaalcapaciteit ook om informatie over alle lopende beslagen en invorderingen. Gerechtsdeurwaarders zijn verplicht om hun beslagen te registreren in het Digitaal Beslagregister (DBR). De beslagen van andere beslagleggende partijen, zoals de Belastingdienst en SVB, zijn hierin niet opgenomen. Wanneer het overzicht over alle lopende beslagen en invorderingen ontbreekt, bestaat het risico dat de verschillende invorderaars afzonderlijk maatregelen nemen waardoor een schuldsituatie escaleert. De KBvG vindt dat alle beslagleggende partijen alle beslagen in het Digitaal Beslagregister (DBR) zouden moeten inschrijven.

"Transparantie van vermogen is de échte sleutel voor een effectief en rechtvaardig executierecht. De hele maatschappij heeft er baat bij. Hoe meer informatie de gerechtsdeurwaarder heeft, hoe beter er rekening kan worden gehouden met de feitelijke situatie. Zo worden armlastige schuldenaren geholpen. Zo ook lukt het malafide schuldenaren niet meer om vermogen te verstoppen. Geen overbodige procedures, geen onnodige kosten, maar wel zorgen dat afspraken worden nagekomen en dat wat een rechter beslist ook daadwerkelijk gebeurt. Er wordt dan dus recht gebracht."

*Sjef van der Putten /
vicevoorzitter
KBvG*

Schuldhulpinformatie kan beter

Gemeenten moeten gegevens over personen die bekend zijn bij de schuldhulpverlening uitwisselen met schuldeisers, bewindvoerders, kredietverstrekkers, maar ook met gerechtsdeurwaarders. Voor de afstemming over schuldhulpverlening met gerechtsdeurwaarders kunnen gemeenten de Verwijsindex Schuldhelpverlening (VISH) gebruiken.

Maatschappelijke schade

VISH is een systeem dat is opgezet door de KBvG en SNG (Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders). Het biedt de mogelijkheid om informatie over schuldenaren in een schuldhulptraject met (gemeentelijke) schuldhulpverleners uit te wisselen. Slechts 22% van de 352 gemeenten is op VISH aangesloten. Zo lopen gerechtsdeurwaarders informatie over schuldhulptrajecten bij naar schatting 50.000 mensen mis en maken ze onnodige kosten bij schuldenaren waar geen verhaal mogelijk is. Dat leidt tot een totale maatschappelijke schade van minimaal € 10 miljoen per jaar ¹.

VISH onder de aandacht

Het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening dat op 13 juli 2020 werd gepubliceerd, legt vast dat gemeenten gerechtsdeurwaarders moeten informeren over wie schuldhulpverlening krijgt en dat daarvoor VISH gebruikt kan worden.

De KBvG ziet graag dat alle gemeenten en schuldhulpverleners aangesloten zijn op VISH. Daarmee kunnen gerechtsdeurwaarders voorkomen dat beslagen worden gelegd en er kosten worden gemaakt, terwijl mensen al gebruik maken van schuldhulpverlening.

Kinderopvangtoeslagaffaire

De toegevoegde waarde van VISH blijkt ook uit de recente toepassing ervan in de uitvoering van het moratorium: het beslag- en ontruimverbod bij gedupeerden van de kinderopvangtoeslagenaffaire. De KBvG en SNG boden staatssecretaris Van Huffelen VISH als technische oplossing aan. Met dezelfde systematiek als bij de identificatie van mensen die schuldhulp ontvangen en met dezelfde bescherming van privacy, wordt VISH nu ingezet om gedupeerden van de toeslagenaffaire te identificeren. Met die informatie kunnen wij beslag en ontruiming bij hen voorkomen.

“Er is nog veel terrein te winnen in de samenwerking tussen de verschillende partijen rondom de schuldenaar en de schuldeiser. Die samenwerking is nodig om te kunnen innen bij wie betaalcapaciteit heeft. Met diezelfde samenwerking in VISH kunnen we voorkomen dat we aan de deur komen bij mensen die niet kunnen betalen. Bij schuldenaren die niet kunnen betalen, heeft een gerechtsdeurwaarder weinig toegevoegde waarde. Een systeem als VISH is hierbij essentieel om die mensen te kunnen identificeren. Dat voorkomt onnodige kosten.”

Paul Otter,
gerechts-
deurwaarder /
bestuurslid
KBvG

¹ Hier is uitgegaan van de gemiddelde kosten voor onder meer ambtelijke handelingen, griffierecht en betekening van € 200 per persoon. Het gaat hier niet alleen om zaken die naar de rechter gaan, maar ook om zaken die niet bij de rechter komen.

De praktijk: Effectief en communicatief

Gezamenlijk staan gerechtsdeurwaarders jaarlijks aan zo'n 1,8 miljoen Nederlandse voordeuren. Daar ontmoeten zij een enorme variëteit van mensen met schulden. De meesten betalen of regelen. Sommige mensen hebben moeite met taal, sommige mensen hebben niet alleen financiële maar ook psychische problemen, er zijn mensen bij die niet willen betalen en ook mensen die niet kunnen betalen. Om al die verschillende omstandigheden het hoofd te kunnen bieden, is het noodzakelijk om als gerechtsdeurwaarders streetwise en communicatief vaardig te zijn.

Minnelijk werkt vaak

In veruit de meeste gevallen is het niet nodig om op huisbezoek te gaan. Incasseren lukt dan in de minnelijke fase, dankzij schriftelijk, elektronisch of telefonisch contact. Er hoeft geen rechter aan te pas te komen. Voor alle partijen een prettige oplossing: de schuldeiser krijgt zijn geld sneller, de rechtbank wordt niet opge zadeld met extra werk en de schuldenaar heeft er minder kosten van.

Drie vragen in 30 seconden

Als mensen de voordeur openen en onverwacht worden geconfronteerd met openstaande schulden, levert dat vaak wel spanning op. Een effectieve methode voor gerechtsdeurwaarders om daarmee om te gaan, is om direct drie vragen te stellen die de situatie snel en helder in kaart brengen, zoals in onderstaand voorbeeld.

"Goedemiddag, ik ben gerechtsdeurwaarder en ik heb een dagvaarding voor u. Het gaat over een betalingsachterstand

bij dat en dat bedrijf. Weet u hiervan?"

Met deze eenvoudige vraag toets de gerechtsdeurwaarder of iemand grip heeft op zijn financiën. De volgende vragen kunnen zijn: "Heeft u nog meer schulden? En zo ja: "In de orde van vijf of vijftienduizend euro?"

Met het ter plekke verworven inzicht kan de gerechtsdeurwaarder beslissen of het zin heeft om een afspraak te maken over een betaling of dat het beter is door te verwijzen naar maatschappelijk werk of schuldhulpverlening.

Ruim zesduizend ontruiming voorkomen

Soms loopt een schuldsituatie echter zo uit de hand dat ontruiming dreigt; in 2020 werd door de rechtbank 9.300 keer ontruiming bevolen. Door het directe zicht op de persoonlijke thuissituatie van mensen met schulden, het inzicht in de financiële situatie en het oplossende vermogen van gerechtsdeurwaarders werden in 2020 6.200 ontruiming voorkomen.

"Goed en bewust communiceren is een van de belangrijkste vaardigheden die je je als gerechtsdeurwaarder eigen kunt maken. Mensen met schulden voelen zich vaak overvallen door de confronterende boodschap. Dat zij soms emotioneel reageren is begrijpelijk. Het geeft veel voldoening als ik toch tot een oplossing kan komen die voor alle partijen goed werkbaar is. Het is wel jammer dat we voor minnelijke oplossingen voornamelijk beloond worden met voldoening."

**Barbara ter Kuile /
bestuurslid KBvG**

Samenwerken aan ICT-oplossingen

Gerechtsdeurwaarders streven een hoge kwaliteit na in hun werk. Daarvoor hebben zij persoonsgegevens nodig. Om de veilige uitwisseling daarvan te faciliteren werkt de KBvG samen met SNG (Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders); de IT-organisatie is verantwoordelijk voor data uitwisseling die gerechtsdeurwaarders dagelijks gebruiken. KBvG en SNG werken bovendien aan innovatieve oplossingen voor een complexer wordende invorderingsketen.

Snelle ontwikkelingen

Door de veelheid en de reikwijdte van ICT-initiatieven heeft de samenwerking van gerechtsdeurwaarders met zowel de invorderingsketen als de schuldenketen een vlucht genomen. Dat illustreren de recente ontwikkelingen bij met name de Keten voor Derdenbeslag en de Schuldenketen.

SNG Rekenmodule vereenvoudigde beslagvrije voet

In afstemming met verschillende ketenpartners ontwikkelden de KBvG en Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders (SNG) de rekenmodule die sinds 1 januari 2021 wordt gebruikt om de beslagvrije voet op een efficiënte en eenduidige manier vast te stellen. De portal waarmee burgers hun beslagvrije voet kunnen narekenen - uwbeslagvrijevoet.nl - is ook door de SNG ontwikkeld en gebouwd.

Verbreding Digitaal Beslagregister (vDBR)

In het Digitaal Beslagregister voor gerechtsdeurwaarders (DBR) leggen alle gerechtsdeurwaarders vast welke derdenbeslagen zij hebben gelegd (op periodieke inkomsten als loon en pensioen). De KBvG werkt samen met SNG aan een verbreding van het DBR, zodat ook de beslagen van andere beslagleggende partijen kunnen worden geregistreerd. Dit is onderdeel van de ontwikkeling van de Stroomlijning Keten voor derdenbeslag.

e-Derdenbeslag

Met een e-derdenbeslag kan een gerechtsdeurwaarder elektronisch beslag leggen onder een derde. Het exploit wordt dan verzonden met een bestand met informatie over de datum en de hoogte van de totale schuld. Die gegevens kunnen geautomatiseerd worden verwerkt in de administratie van bijvoorbeeld een werkgever.

Schuldenwijzer

Op Schuldenwijzer.nl kan elke Nederlander - na veilig inloggen met DigiD – een overzicht opvragen van de beslagen die op zijn inkomsten of vermogen zijn gelegd. Ook is het mogelijk een overzicht te downloaden van de instanties die persoonsgegevens hebben opgevraagd.

"Door de maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van de schuldenaanpak worden er steeds meer ketensamenwerkingen, zoals de keten voor derdenbeslag, gerealiseerd. Dit creëert een steeds groter wordende informatiebehoefte voor gerechtsdeurwaarders en heeft een impact op de werkprocessen van gerechtsdeurwaarders en stakeholders. Door een intensieve en effectieve samenwerking met de KBvG heeft SNG een grote bijdrage kunnen leveren aan innovatieve, digitale oplossingen voor het proces van beslagleggen."

*Merijn
Windemuller/
directeur SNG*

Een vernieuwende beroepsorganisatie

Gerechtsdeurwaarders zijn onafhankelijk en onpartijdig. Ze zorgen ervoor dat wie kan betalen, betaalt. Tegelijk hanteren ze een menselijke maat. Ze komen immers oog in oog te staan met de mensen om wie het gaat. Ter plekke kunnen ze een oplossing bieden aan wie niet kan betalen: een betalingsregeling of een doorverwijzing naar schuldhulpverlening. Daar komt creativiteit, flexibiliteit en realiteitszin aan te pas.

Veranderende tendens

In het brede speelveld van ons ambt verschuift de maatschappelijke tendens. De ontwikkelingen in de maatschappij vragen van ons mee te bewegen. Was 20 jaar geleden nog de norm 'betalen, anders zit je op de blaren', inmiddels gebruiken we onze ervaring om te werken aan praktische, werkbare verbeteringen.

Van tevoren weet je als gerechtsdeurwaarder nooit hoe degene die de voordeur opent, zal reageren. Het werkt dan goed om direct sturing te geven aan het gesprek dat ontstaat met een paar doortastende vragen, die snel inzicht geven in de financiële (en soms ook thuis) situatie. Daarmee kan de gerechtsdeurwaarder ter plekke beslissen welke oplossing het best bij de situatie past.

Een zichzelf vernieuwende organisatie

Maar ook binnen de eigen geledingen is de KBvG een flexibele en vernieuwende organisatie.

Door de democratische organisatiestructuur, wisselt het bestuur met regelmaat door middel van verkiezingen. Zo werd Michaël Brouwer eind 2020 gekozen tot voorzitter: hij nam het stokje over van Wilbert van de Donk. Ook voor de Ledenraad is een nieuwe voorzitter gekozen, Michael Pijnenburg.

Nood breekt wet, zeker in deze coronatijd. Dus tradities maken plaats voor nieuwe vormen van overleg en contact. Om de fysieke afstand te overbruggen, zetten we verschillende digitale middelen in om onze leden en alle geïnteresseerden buiten de beroepsorganisatie te blijven betrekken. Daarvoor gebruiken we bijvoorbeeld online webinars, animaties en filmpjes, onze social mediakanalen, online nieuwsbrieven, de website en een app voor onze leden. Zo is zelfs het convenant met minister Sander Dekker van Rechtsbescherming tijdens de digitale bijeenkomst van de ledenraad online ondertekend.

"Om flexibel en vernieuwend op te treden als organisatie, moet je kunnen beschikken over capabele mensen en middelen. Wij investeren continue in de slagkracht van bestuur en bureau. Het KBvG bureau staat bekend om zijn efficiënt optreden en daar zijn we trots op. Als directeur van het bureau complimenteer ik mijn collega's en onze leden met name ook voor de manier waarop zij zijn omgegaan met de veranderingen die de coronapandemie heeft veroorzaakt. Het is geen geringe opgave om al thuiswerkend alle ballen in de lucht te houden. Maar daar zijn we in 2020 goed in geslaagd."

**Karen Weisfelt /
directeur
bureau
KBvG**

De waarde van creditmanagement voor de economie

Goed creditmanagement is noodzakelijk voor de financiële of liquiditeitspositie en de continuïteit van een onderneming. Het zorgt ervoor dat transacties tot stand kunnen komen in ons rechtsbestel. Met andere woorden: wie iets koopt, moet hiervoor betalen. In de totale waardeketen van creditmanagement zijn gerechtsdeurwaarders zowel de smeerolie als het sluitstuk.

Professioneel incasseren
€ 151 miljard van de bestedingen die in Nederland op krediet worden gedaan, wordt te laat betaald. De professionals werkzaam in de creditmanagementsector zorgen ervoor dat een vordering meestal betaald wordt. Zo krijgen schuldeisers alsnog hun omzet binnen. Bovendien voorkomt de gerechtsdeurwaarder - als 'stok achter de deur' - verdere schade voor de Nederlandse economie.

Maatschappelijke waarde
De economische bijdrage die gerechtsdeurwaarders aan de Nederlandse economie leveren, heeft ook een maatschappelijke waarde. Het Nederlandse bedrijfsleven zet ongeveer € 1.455 miljard om en er werken in totaal zo'n 5,3 miljoen werknemers. Elke werknemer vertegenwoordigt daarmee dus ongeveer € 275.000 aan omzet. Gerechtsdeurwaarders en incassobureaus incasseren jaarlijks € 3 miljard. Dat bedrag staat dus gelijk aan de werkgelegenheid voor 11.000 werknemers (3 miljard/275.000).

Sociaal incasseren
Deze maatschappelijke waarde loopt parallel aan de norm die steeds vaker wordt gesteld aan incasseren: sociaal incasseren. Dan gaat het om het aansporen van betalen door het aanbieden van een betalingsregeling of het doorverwijzen naar instanties die hulp bieden bij schulden. Door veel en goed te incasseren blijft de risico-opslag zo beperkt mogelijk.

De economische waarde van incasseren

€ 639 miljard
wordt op krediet gekocht in Nederland

€ 151 miljard
daarvan wordt te laat betaald!

Dat gaat ten koste van 23.000 banen

Tijdens de crisis van 2008 waren onbetaalde rekeningen verantwoordelijk voor 25% van de faillissementen

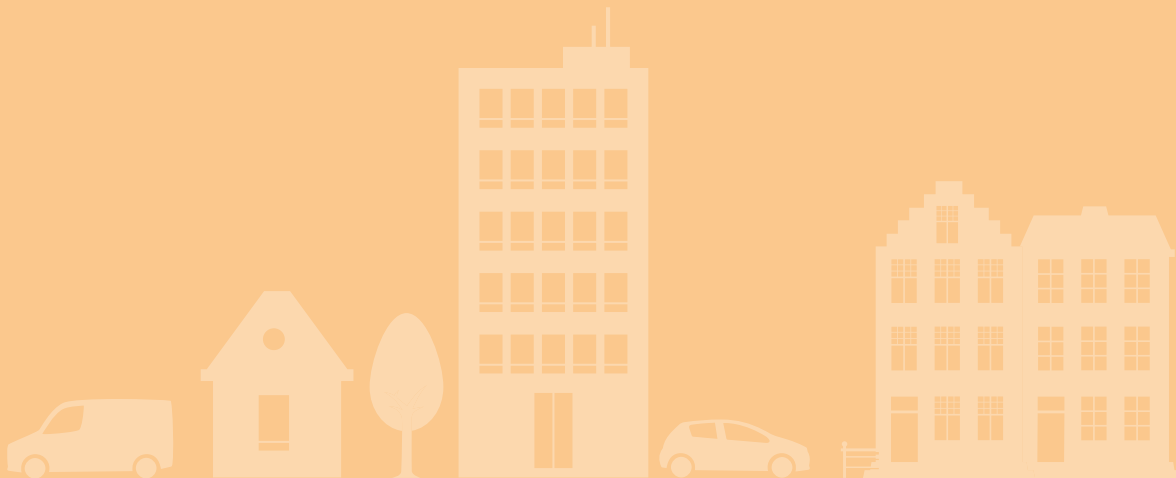
Resultaat van goed incasseren:

Werkt preventief	€ 3 miljard	Betaalbare prijzen
151 miljard wordt te laat betaald	wordt alsnog ingevorderd.	is het resultaat van incasso en invordering.
141 miljard wordt door professionals geïncasseerd.	Goed voor 11.000 banen.	Want het voorkomt een opslag op de prijs.

"Het rechtsbestel verzekert iedereen ervan dat afspraken en rechterlijke uitspraken worden nagekomen. De gerechtsdeurwaarder is in die zin een stok achter de deur. Een efficiënte civiele handhaving en invordering voorkomt eigenrichting en biedt rechtszekerheid voor alle partijen."

Michael Pijnenburg, voorzitter Ledenraad

Vooruitblik

In dit jaarverslag kijken we terug, maar met een aantal onderwerpen hebben we al een vliegende start voor 2021 gemaakt.

In maart van dit jaar organiseerden we bijvoorbeeld ons eerste verkiezingsdebat. We presenteerden een position paper met oplossingen waar de schuldenaanpak in Nederland om vraagt. De onderwerpen die hierin worden genoemd, bepalen onze agenda ook dit jaar. Ze passen goed bij de afspraken die we hebben gemaakt in het convenant dat we sloten met het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Daarnaast blijven we alert op actuele maatschappelijke ontwikkelingen, zoals bij de compensatie van de gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire. Daar schoten SNG en de KBvG staatssecretaris Van Huffelen te hulp met een praktische oplossing om de gedupeerden te identificeren. Zo kunnen gerechtsdeurwaarders en schuldhulpverleners in hun werk rekening houden met deze groep mensen.

We ontvingen al veel complimenten over ons position paper, zowel van binnen als buiten de schulden- en incassosector. Dat geeft ons energie voor de verdere uitwerking ervan! De rest van dit jaar gaan we de dialoog hierover aan met onze belangrijkste stakeholders, met het streven om vanuit een goede samenwerking onze plannen te realiseren.

*Michaël Brouwer,
voorzitter KBvG*

